

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, м. Миколаїв
Харківський національний університет радіоелектроніки
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Південний державний проєктно-конструкторський
та науково-дослідний інститут авіаційної промисловості, м. Харків
Громадська академія наук, м. Лодзь, Польща
ISMA Вища школа менеджменту інформаційних систем, м. Рига, Латвія
Університет Масарика, м. Брно, Чехія

**ЗБІРНИК ПРАЦЬ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ
ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ
В УПРАВЛІННІ ПРОЄКТАМИ
ТА ПРОГРАМАМИ»**

Харків–Коблево, 2023

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова
Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова,
м. Миколаїв
Харківський національний університет радіоелектроніки
Національний університет «Полтавська політехніка ім. Юрія Кондратюка»
Південний державний проєктно-конструкторський та науково-дослідний
інститут авіаційної промисловості, м. Харків
Громадська академія наук, м. Лодзь, Польща
ISMA Вища школа менеджменту інформаційних систем, м. Рига, Латвія
Університет Масарика, м. Брно, Чехія

**ЗБІРНИК ПРАЦЬ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ
В УПРАВЛІННІ
ПРОЄКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ»**

Харків – Коблево, 2023

Міжнародна науково-практична конференція «Інтелектуальні інформаційні системи в управлінні проєктами та програмами», Коблево, 12–15 вересня 2023 р. Збірник праць. – Харків: ХНУРЕ, 2023. – 226 с.

Подано матеріали пленарних та секційних доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Інтелектуальні інформаційні системи в управлінні проєктами та програмами». Протягом виступів було обговорено основні напрями та перспективи науково-технічних дослідів, досвіду впровадження сучасних методів економіко-математичного моделювання та інформаційних технологій в управління бізнесом, проєктами та програмами. Висвітлено сучасний рівень розвитку теорії та практики інноваційного менеджменту, управління проєктами і економічної безпеки.

Для спеціалістів, викладачів, аспірантів і студентів.

*Статті відтворені з авторських оригіналів, поданих оргкомітету,
в авторській редакції.*

*Рекомендовано до друку
вченою радою Харківського національного університету радіоелектроніки
(протокол № 10 від 06.10.2023 р.).*

- 11 Identification and management of non-stationary objects under uncertainty
Anishchenko A., Timofeyev V., Yakushyk I.
- 14 Explanatory model for the evaluation of investment projects
Bushuiev K., Savchuk L., Fonarova T.
- 18 Optimization model for the formation of the architecture
of a high-tech product
Fedorovich O., Lutai L., Pronchakov Yu., Leshchenko Yu., Kosenko V.
- 22 Marketing activities of engineering companies in increasing
the commercial potential of innovative technologies
Fonarova T., Bushuiev M., Petrenko V., Bushuiev K.
- 26 Schedules: AGILE and traditional methods
Kosenko N.
- 29 Information systems IN HR
Kovalchuk O.
- 31 Cybersecurity of logistics systems in the context of political
and military instability
Maleeva O., Polupan Y.
- 34 How the internet of things, artificial intelligence and data processing
work together
Morozova A., Petrova R.
- 36 Intelligent project-oriented risk management at critical infrastructure objects
Pavuk I., Kobylkin D.
- 38 Mechanisms of educational project management in institutions
of higher education
Piterska V., Shakhov V., Lohinov O., Lohinova L.
- 41 Conflict management with emotional intelligence in distributed it projects
Torba T., Taradada D.
- 45 Aspects of decision-making in the management of human resources
in it projects of organizations
Ziuziun V., Kolomiiets A.
- 50 Використання математичних методів для оптимізації розвитку
та функціонування великих систем енергетики
Баженов В.А.
- 54 Оцінка параметрів розподілу пакетів робіт у процесах реінжинірингу
сервісних систем
Безкоровайний В., Безугла Г.
- 58 Особливості ІТ-проектів продуктових компаній
Борисов О., Данченко О., Сердюк І.
- 62 Інтеграційне проектне управління в харчовій галузі
Булавін Д., Петренко В.

- 135 Особливості комунікацій при управлінні міжнародними проєктами
зкладами вищої освіти
Мазур О., Мисник Л.
- 139 Особливості управління ризиками проєктами експортної діяльності
Мазуренко М., Коваленко А., Качков С.
- 144 Особливості оцінювання ефективності соціальних проєктів
Міроєвський Є., Скачков О.
- 148 Проблеми управління знаннями та штучний інтелект
Молоканова В.
- 153 Постановка задачі розподілу людських ресурсів між проєктами ІТ-компанії
Москаленко В., Гринченко Є., Литвинчук І.
- 155 Принцип використання віртуальних приладів в управлінні
промисловим обладнанням
Новоселов С., Сичова О.
- 159 Моделювання управлінських процесів в ІТ-компанії
Панін В., Журан О., Шахруханов О., Шугайлов О.
- 163 Вплив стилів лідерства на *AGILE*-команди в розподілених
проєктних середовищах
Плахов В., Доценко Н.
- 167 Особливості проєктів створення радіотехнічних продуктів
Путій І., Бондар О., Скопін Р.
- 170 Епістемологічна сутність *CHATGPT* в задачах управління проєктами
Рач В., Медведєва О., Россошанська О.
- 173 Управління вимогами маркетингових проєктів
Руденко О., Тесленко П., Мисник Б.
- 176 Аспекти управління інноваційними проєктами регіонального розвитку
Савчук Л., Петренко В., Карасаєв К.
- 181 Особливості управління якістю програмного проєкту
з використанням *GOOGLE* аналітики
Самулінас С., Журан О., Солоненко Б.
- 186 Математична модель *LEAN* управління освітніми проєктами
у закладах вищої освіти
Семко І., Мокієнко Ю., Харута В.
- 192 Інформаційні технології управління ризиками проєктів
відновлюваної енергетики
Семко І., Ткаченко В., Строкань Д.
- 196 Управління проєктами в умовах *BANI*-світу потребує метанавичок
Сєдашова О., Федотова Н., Лищенко Б.
- 201 Інформаційні технології в управлінні проєктами цифровізації
суднобудівних підприємств
Сімутєнков І., Харитонов Ю.
- 204 Ідентифікація стейкхолдерів проєктів технологічної платформи
SHIPBUILDING 4.0
Слободян С., Харитонов Ю., Фаріонова Т.

АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЄКТАМИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Based on the results of the analysis of the main aspects of the management of innovative projects of regional development, it is proposed to create a support system for innovative solutions at the regional level, which should primarily include: a subsystem for regular monitoring of flows of technological and commercial information regarding the innovative environment, a model for evaluating and selecting innovations, a regional subsystem for information support technology transfer.

Стратегія регіонального розвитку України відповідає європейським пріоритетам сталого розвитку, інноваційності та посилення ролі регіонів у розробленні та реалізації політики розвитку. Але протягом років залишаються невирішеними проблеми диференціації розвитку регіонів, екологічної небезпеки та нерегульованості питань організації управління розвитком територій [1].

Концепції державної регіональної політики різних років не містять кардинальних змін курсів, а відтворюють поступове зміщення пріоритетів від одного до іншого аспекту політики. Варто зауважити, що Україна доволі пізно почала займатися осмисленою регіональною політикою. Перший указ про затвердження Концепції державної регіональної політики з'явився тільки 25 травня 2001 р. (№ 341/2001), Міністерство регіонального розвитку сформоване лише 2007 р., а рамковий Закон «Про засади державної регіональної політики» було ухвалено 2015 р. Упродовж 2008–2009 рр. Мінрегіоном підготовлено проєкти концепцій для впровадження трьох реформ, що мали змінити країну: Концепція реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади; Концепція державної регіональної політики; Концепція підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування. Після зміни уряду 2010 р. ухвалені концепції було скасовано, а діяльність у визначених ними напрямках – згорнуто. Лише 2014 р. діяльність було відновлено [3]. Україна провела децентралізацію, ухвалила базове законодавство про державну регіональну політику. Отже, вітчизняна

нормативна база на шляху свого розвитку прагне відтворювати фундаментальні підходи, наукові дослідження в обґрунтуванні, розробленні та реалізації державної регіональної політики розвитку.

Необхідність якнайшвидшого наближення країни до стандартів високотехнологічних лідерів є очевидною та водночас дуже складною, оскільки в сучасній інтегрованій економіці швидкий розвиток тієї чи іншої галузі переважно залежить від її інвестиційної привабливості. Однак більшість галузей господарства України не мають достатньої конкурентної інвестиційної привабливості. Це пояснюється багатьма причинами й насамперед технологічною відсталістю та перекосом вітчизняної промисловості у бік виробництв з індустріальним укладом. А вони програють технологічно організованим виробництвам у можливості опанувати інновацію та відрізняються відносно високими витратами. Тому інвестиції у вітчизняне матеріальне виробництво в найближчій перспективі будуть скоріше винятком, ніж правилом.

Крім того, виникає питання розроблення та реалізації трансформаційної моделі інноваційного прориву, яка б спиралася здебільшого на власні ресурси. Обмеженість таких ресурсів, а також світовий досвід інтенсифікації розвитку приводять до необхідності концентрації наявних ресурсів і зусиль у регіонах (на регіональному рівні), які можуть стати своєрідним локомотивом соціально-економічного розвитку.

Існує кілька причин, відповідно до яких здатність до інновацій стає стратегічним фактором розвитку держави, її регіонів, підприємницьких суб'єктів. По-перше, за деякими оцінками приблизно половина способів прискорення темпів зростання ВВП здійснюється завдяки інноваціям, що забезпечують створення нових робочих місць, формують нові види діяльності, сприяють появі нових ринків і розвивають проривні напрями економічного зростання.

По-друге, підвищена конкурентоспроможність, отримана завдяки інноваціям, нелегко репродукується (відтворюється) чи передається, тому інновації можуть створювати стійкі, тривалі порівняльні переваги.

По-третє, інновації залучають потік глобальних інвестицій. Відомо, що компанії всього світу намагаються розмістити свій капітал там, де інноваційні процеси найінтенсивніші, оскільки близькість до джерел інноваційної інформації надає конкурентні переваги.

Тому діяльність органів державного управління, особливо в критичний для економіки період, необхідно спрямувати на всебічну підтримку

та поширення нових технологій, здатних відродити попит, а водночас і економічний розвиток. Державні органи, незалежно від рівня (центральні, регіональні, місцеві), мають виявляти бажані тенденції науково-технічного процесу, стимулювати позитивні технологічні зрушення та впливати на суб'єкти господарювання.

Принципи добровільності та економічної зацікавленості, що лежать в основі взаємовідносин між державою та суб'єктом господарювання ринкової економіки, визначають новий порядок задоволення регіональних потреб у наукових дослідженнях і розробках, товарних і технологічних новинках, що формують попит на науково-технічну продукцію та можуть накопичувати науково-технічний потенціал і стимулювати інноваційну активність товаровиробників. Коли товаровиробник здійснює інноваційну діяльність, він орієнтується на майбутній попит. Проте, якщо оцінювати загальні результати інноваційної діяльності, необхідно враховувати, що громадські вигоди від її проведення значно перевищують власні, тобто ті, на які розраховує підприємство. Підприємства в ринковому середовищі можуть оцінити значущість тих чи інших інновацій, проте не спроможні забезпечити достатнє вкладення ресурсів у інноваційну діяльність. Це ризикований вид діяльності, оскільки пов'язаний із дослідженням і створенням нових товарів, технологій та просуванням їх на ринку в умовах невизначених кінцевих наукових результатів та попиту на новації. Споживачі можуть прийняти інновації (тобто вони матимуть попит), а можуть не оцінити їх у нинішніх умовах. Це не означає їх повного краху. Під час визначення інноваційної політики чинник часу відіграє основну роль. Через певний період інновація, що не мала попиту, може стати корисною. Тобто саме інноваційна діяльність є стратегічним фактором економічного зростання [2].

Інноваційний процес може бути ефективним лише за умови цілеспрямованого стимулювання інноваційної діяльності з боку держави, оскільки загальні вигоди від інновацій значно перевищують ті, на які розраховують інноваційні підприємства. Перевищення загальних вигід над своїми пояснюється створенням позитивних побічних ефектів, що виникають унаслідок інноваційної діяльності підприємств. Вони відчуються насамперед на регіональному рівні. Децентралізація загальних функцій управління економікою сучасної України зумовлює посилення відповідальності регіонів за стан і розвиток інноваційного потенціалу, що розміщений на їх території.

Тому доцільним та актуальним стає завдання створення на регіональному рівні системи підтримки інноваційних рішень, яка насамперед містить такі складники:

- підсистему регулярного моніторингу потоків технологічної та комерційної інформації щодо інноваційного середовища, за допомогою якого створюється емпірична інформаційна база для аналізу поточного стану й подальшої селекції інновацій;

- модель оцінювання та селекції інновацій;

- регіональна підсистема інформаційної підтримки трансферу технологій, яка дасть змогу використати вже накопичені запаси науково-технічних знань регіону, що з тих чи інших причин ще практично не застосовувалися.

Запропоновано технологію розроблення та реалізації системи індикативного управління (рис. 1).

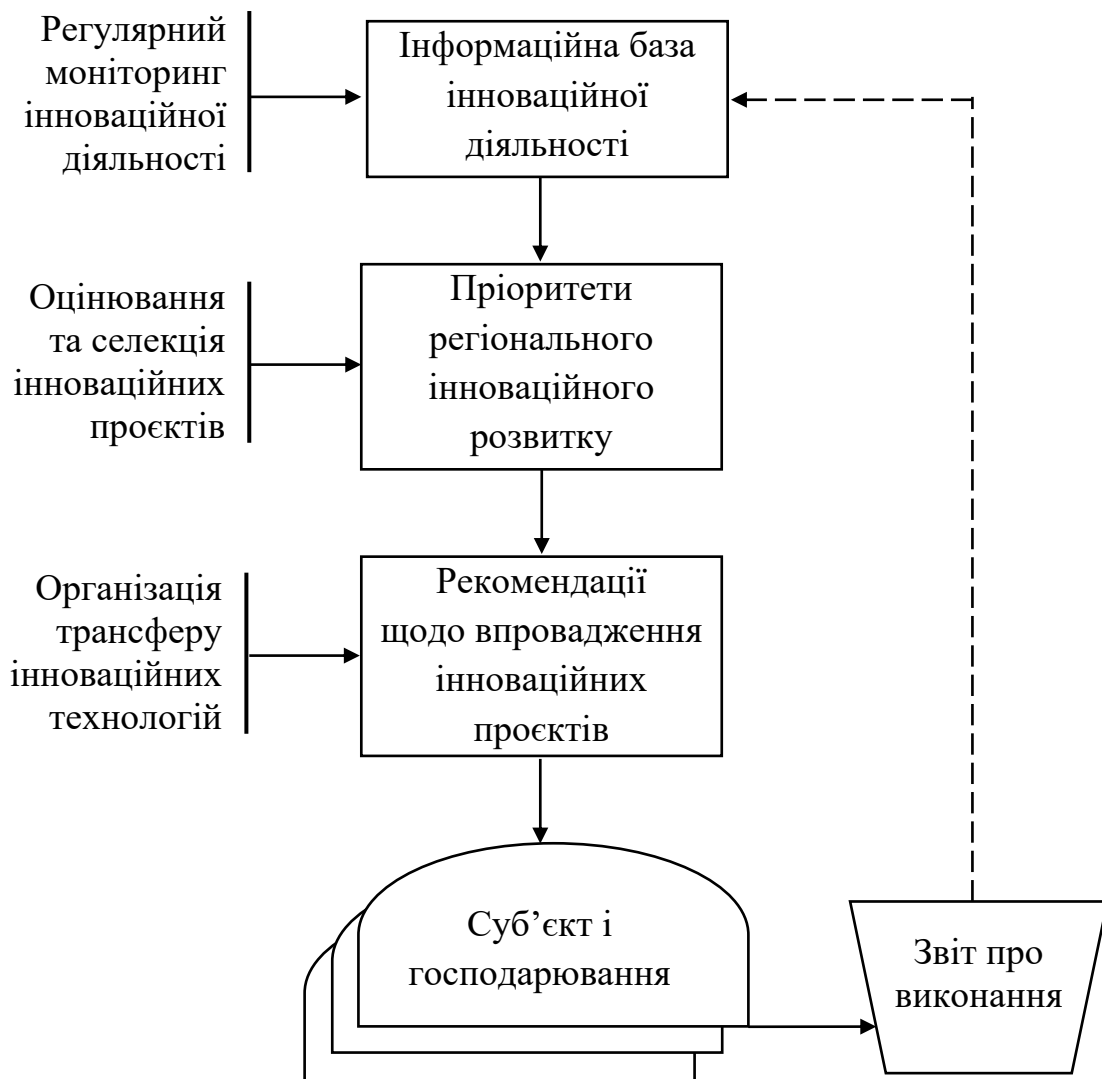

Рис. 1. Схема технології розроблення та реалізації системи індикативного управління проєктами на регіональному рівні

У відділі координації НТП регіону формується інформаційна база проєктів. Після її оброблення з огляду на регіональні пріоритети здійснюється оцінювання та селекція пріоритетних інноваційних проєктів. Це завдання регіонального рівня управління. Потім розробляються рекомендації щодо впровадження інноваційних проєктів шляхом організації трансферу інноваційних технологій.

Важливим етапом системи індикативного управління є організація зворотного зв'язку. Для цього передбачено обов'язковий облік виконання рекомендацій з метою зміни пріоритетів індикативного управління з кожного підприємства.

Література

1. Лапко О.Н. Інноваційна діяльність в системі державного регулювання. Київ. ІЕПНАНУ, 1999.
2. Попович О.С. Стан формування цілісної системи пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки в Україні. *Проблеми науки*. 2012. №7. С. 3135.
3. Танчук Н.В. Концепції державної регіональної політики: політичний та теоретичний дискурс. URL:
http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2010_40/Gileya40/P4_doc.pdf

**ЗБІРНИК ПРАЦЬ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ
В УПРАВЛІННІ
ПРОЄКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ»**

Підп. до друку 06.10.2023. Формат 60x84 1/16. Спосіб друку – ризографія.
Умов. друк. арк. 13,2. Тираж 300 прим. Ціна договірна.

Віддруковано в типографії ФОП Андреев К.В.
61166, Харків, вул. Богомольця, 9, кв. 50.
Свідоцтво про державну реєстрацію №24800170000045020 від 30.05.2003 р.
ep.zakaz@gmail.com
тел. 063-993-62-73